

Pengemarkedet i en lukket øk.

(I) Etterspørsel etter penger

Penger har flere formål:

- (1) Betalingsmiddel
- (2) Verdioppbevaringsmiddel
- (3) Måleenhet

Publikum / privat sektor etterspør penger av følgende årsaker:

- i) Transaksjonskasse: M_{tr}^d
- ii) Sikkerhetskasse: M_{si}^d
- iii) Spekulasjonskasse til kjøp av finansobjekter
 M_{sp}^d

Størrelsen på disse ettersp. komponentene avh. av:

i) $Y \uparrow \Rightarrow C \uparrow \Rightarrow M_{tr}^d \uparrow$

ii) $r \uparrow \Rightarrow$ prisen for å være fullkomment likvid har blitt større $\Rightarrow M_{si}^d \downarrow$

iii) $r \uparrow \Rightarrow$ alt. kostn. for penger har økt
 $\Rightarrow M_{sp}^d \downarrow$

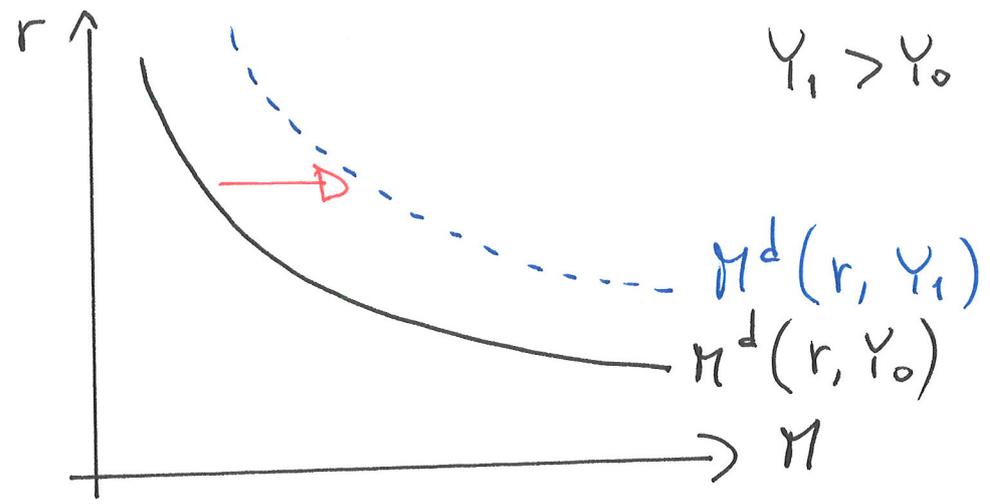
(2)

Altså: Total pengeettersp. avh. av

i), ii) og iii) : $M^d = M_{tr}^d + M_{si}^d + M_{sp}^d$

Vi skjønner at : $M^d = f(Y, r)$

$Y \uparrow \Rightarrow M^d \uparrow$, $r \uparrow \Rightarrow M^d \downarrow$

Kommentar

M_0 : Monetær basis = basispengemengden : sedler og mynt + innskudd i sentralbanken

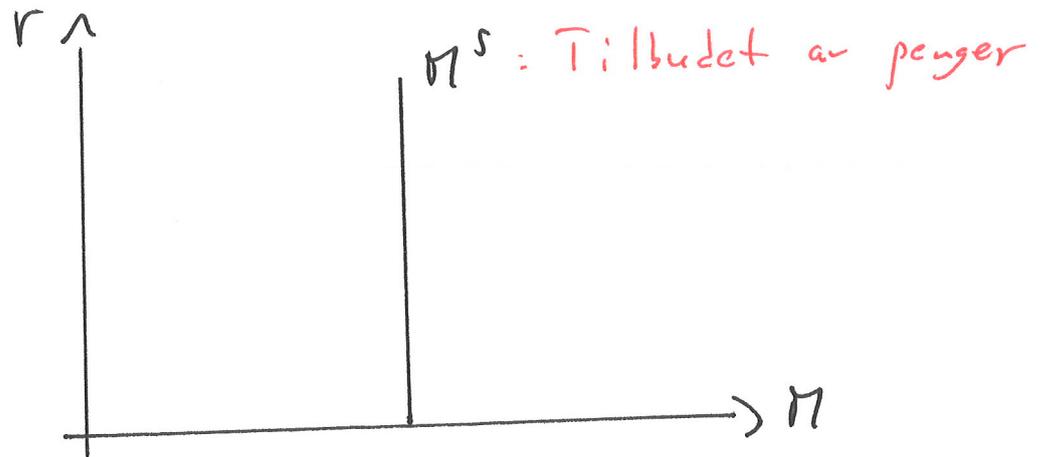
$M_1 = M_0 +$ innskudd på foliekonti

$M_2 = M_1 +$ tidsinnskudd + banksertifikater + penge-markedsfond

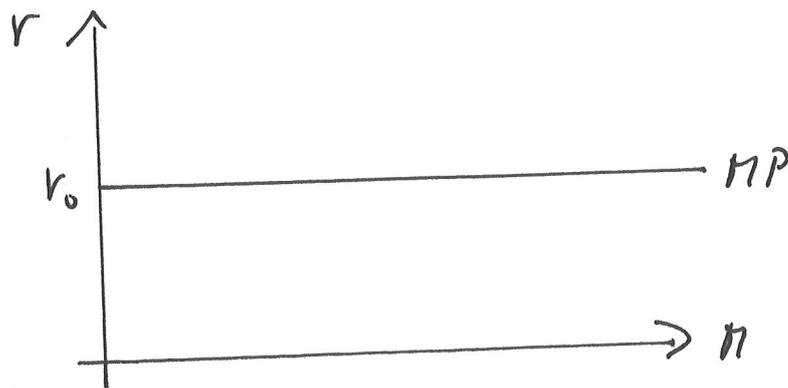
(II) Tilbudet av penger

(3)

Forskriftning: Tilbudet av penger bestemmes av sentralbanken (M^s)

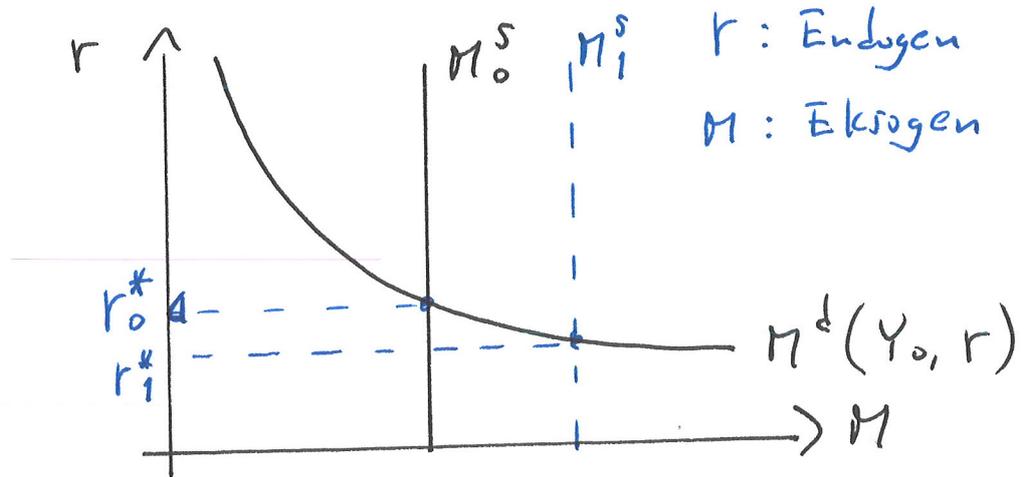
Alt.: Renteretting: Sentralbanken bestemmer styringsrenta

(III) Modelle

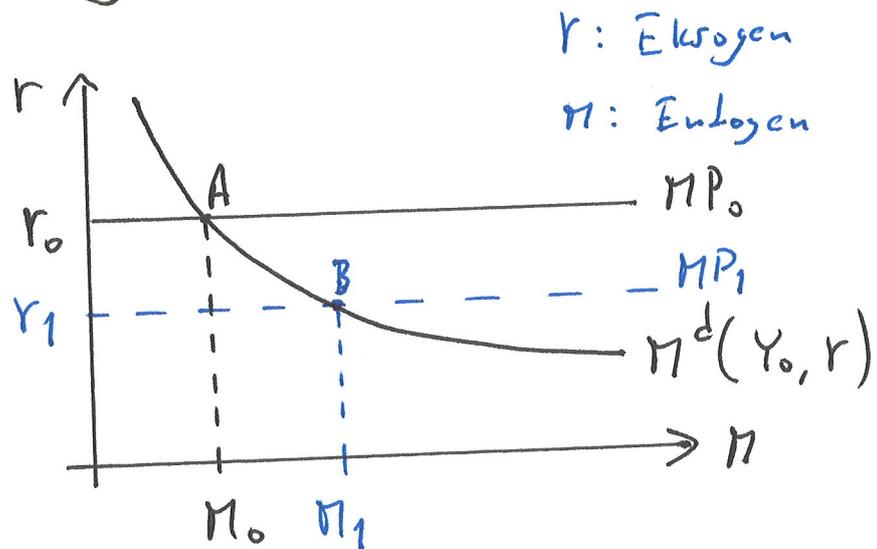
(4)

(A) Pengemænglestyring

Ekspansiv pengepol.: økt pengemængde (fra M_0^s til M_1^s) $\Rightarrow$ r synker fra r_0^* til r_1^* .

(B) Rentesetting

Ekspansiv pengepol.: Redusert styringsrente (fra r_0 til r_1) $\Rightarrow$ størrelsen på ~~en~~ pengemængden øker fra M_0 til M_1 .

Oljemoellen

5

- Def.
- (i) Konkurransetratt sektor: Er utsatt for konkurranse fra verdensmarkedet
  - (ii) Skjermet sektor: Er ikke utsatt for konkurranse fra utlandet

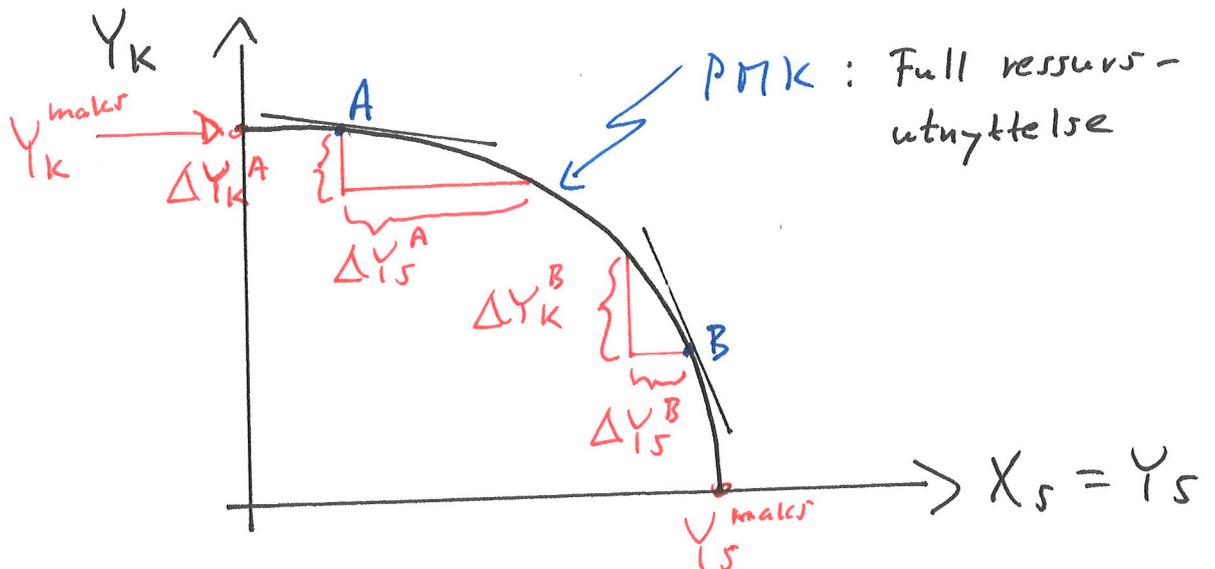
Førutsetninger

- (1) Modellen er en generell likevektsmodell
- (2) Produksjonen er bestemt fra tilbudsiden ved tilgangen på innsatsfaktorer
- (3) I skjermet sektor (S-sektor) må produksjonen (~~X_S~~ Y_S) være lik konsumet (X_S),
 $Y_S = X_S$.
- (4) Oljeinntektene (Z) er å betrakte som en valutagave

- Def.
- (i) Produksjonsmulighetskurven (PMK):
Alle komb. av Y_S og Y_K som samf. kan produsere, gitt at ressursene utnyttes fullt ut.

- (ii) Konsummulighetskurven (KMK) : ⑥
 Alle komb. av X_S og X_K som samf.
 kan realisere

Fortsættning (5) : $\Rightarrow$ Avtakende grenseproduktivitet,
 dvs. avtakende skalautbytte i produksjonen
 $\Rightarrow$ produksjonsmulighetskurven er Konkav

Def. Den marginale transformasjonsrate :

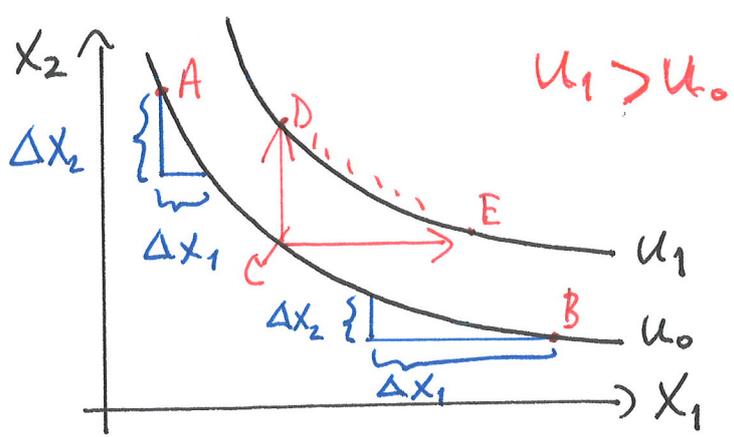
$$MRT = \frac{\Delta Y_K}{\Delta Y_S}$$

$$-MRT^A = \frac{\Delta Y_K^A}{\Delta Y_S^A} < -MRT^B = \frac{\Delta Y_K^B}{\Delta Y_S^B}$$

MRT måler brattheten til PMK.

Def. Indifferenskurve: Ulike godekomb. som innbyrdes er like gode, dvs. gir samme nyttenivå.

$u(x_1, x_2)$

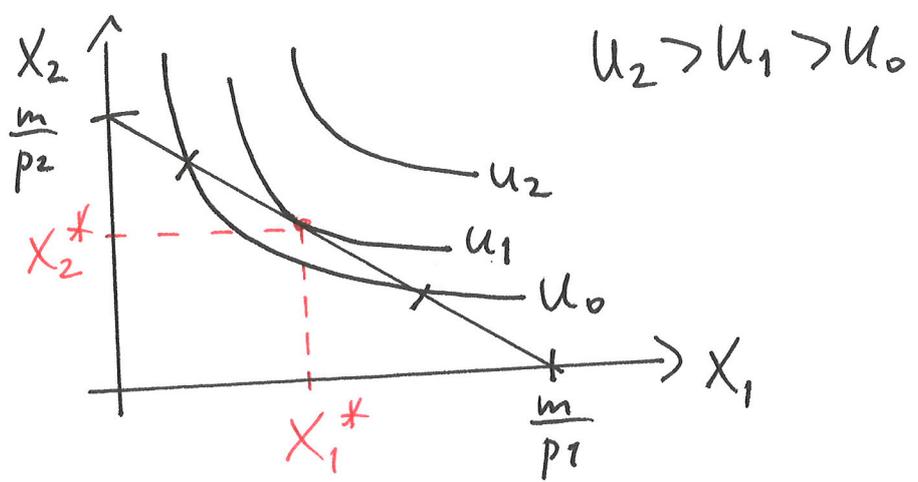
Def. $MRS = - \frac{\Delta X_2}{\Delta X_1}$: Viser krumningen til en indifferenskurve

I fig. ser vi at MRS synker fra punktet A til punktet B.

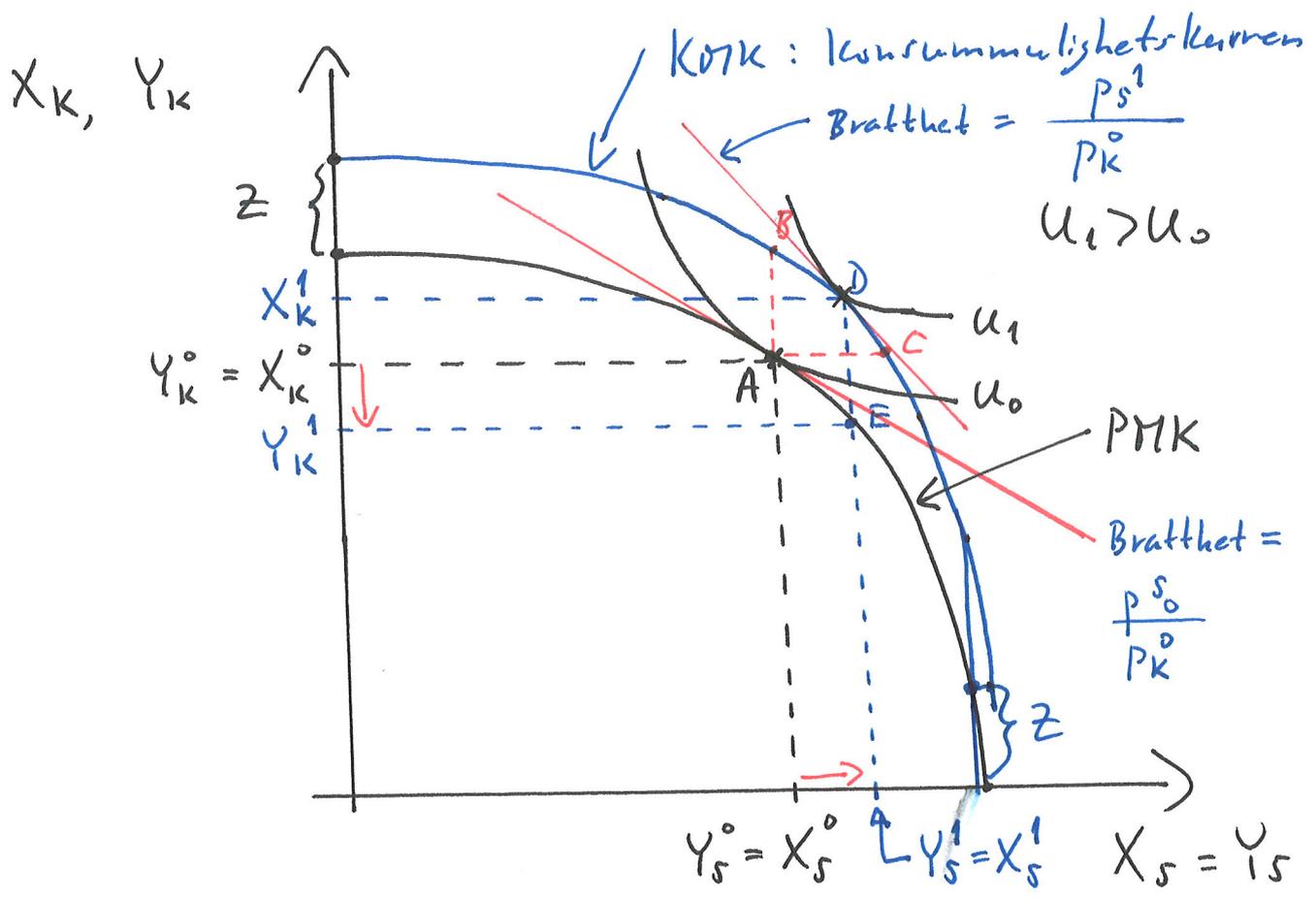
Def. Budsjettlinja : Viser hvilke godekomb. vi har mulighet til å anskaffe for gitte priser og en gitt inntekt (m)

$y = a \cdot x + b$

Kort: $p_1 X_1 + p_2 X_2 = m \Leftrightarrow X_2 = \frac{m}{p_2} - \frac{p_1}{p_2} X_1$

... tilbake til oljemodellen ...

Z : Oljeinnt. = valutainnt. fra salg av petroleum

$\Rightarrow$ PMK får et positivt vertikalt skift av størrelse Z

Optimal tilpassing for oljeinntekter i punktet A i diagrammet, der $X_s^0 = Y_s^0$ og $Y_k^0 = X_k^0$.

Gitt at X_s og X_k er normale goder vil ny tilpass. etter oljeinnt. gi større konsum både av s-goder og k-goder : $X_s^1 = Y_s^1 > X_s^0 = Y_s^0$ og $X_k^1 > X_k^0$ men $Y_k^1 < Y_k^0$, dvs. prod. i k-sektor er redusert.

9

Siden KDK er brattere i punktet D

enn PMK er i punktet A , og prisen på K -varer er bestemt på verdensmarkedet, må

$p_s^1 > p_s^0 \Rightarrow$ ~~de~~ løningene i J -sektor

støjer ifht. løningene i K -sektor $\Rightarrow$ arb.kraft

overflyttes fra K - til J -sektor